

Tertial 1 2018

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag	3
2.1 Människor möts i Borås	3
2.2 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga.....	4
2.3 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt.....	6
2.4 Ekonomi och egen organisation	7
3 Intern kontroll	8
3.1 Kontrollmoment som följs upp varje månad eller varje tertial	8
3.2 Åtgärder för att minimera risker med hög riskbedömning	9
4 Nämndens verksamhet 1	9
4.1 Resultat	9
4.2 Budgetavvikelse och verksamhetsanalys	10
5 Jämställdhetsperspektivet	11
6 Verksamhetsmått	11
6.1 Förskola.....	11
7 Investeringar	12

1 Inledning

Det övergripande målet i den utvecklingsplan som arbetats fram för förvaltningen är att utveckla kvaliteten på undervisningen i förskolan och därmed skapa en mer likvärdig förskola för alla barn i Borås stad.

Det systematiska kvalitetsarbetet är ett fokusområde under 2018 och kommer att vara ett återkommande inslag i olika forum, såsom förvaltningsledning, träff med förskolecheferna och även under samtliga APT. Även vid de månatliga kvalitetsdialogerna mellan verksamhetschef och förskolechefer, individuellt eller i grupp, kommer detta område att följas upp, i syfte att utveckla ledarskapet och stödja i den pågående utvecklingsprocessen. Under kvalitetsdialogerna i februari lyftes särskilt område digital kompetens, i mars område NO-teknik och i april område värdegrund. Målet är att alla förskolor ska ha en av verksamhetschef beslutad verksamhetsplan före sommaren. Parallellt med detta följs även hälso- och sjuktal, timvikarier, ekonomiskt resultat och mycket annat upp.

Förskolenämnden redovisar ett resultat på -101 tkr i förhållande till periodens budget. Prognosen för helåret är i nuläget enligt årsbudget.

2 Strategiska målområden - indikatorer och uppdrag

2.1 Människor möts i Borås

Målbild

Människor vill möta människor såväl i små som i stora sammanhang. I möten med andra utvecklas vi och får nya insikter. Välarrangerade möten och evenemang bidrar till en positiv bild av staden och stärker självkänslan.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	Målvärde 2018	Utfall T1 2018
 Antal genomförda medborgardialoger.		3	4	1

Antal genomförda medborgardialoger.

Den 21 mars genomfördes en medborgardialog på Almåsgymnasiet. Politiker från nämnden träffade elever på Barn- och fritidsprogrammet. Elever fick möjlighet att uttrycka vad de tycker om utbildningen men också vad de tycker om yrket i stort och även upplevelser kring deras praktik i Borås Stads verksamheter.

Ytterligare en medborgardialog med koppling till kompetensförsörjningsplanen kommer att genomföras den 22 maj. Den kommer att hållas på Högskolan i Borås. Där kommer representanter från nämnden att träffa studenter på Förskolläroprogrammet, i syfte att bland annat undersöka hur de ser på en attraktiv arbetsgivare och för att fånga in synpunkter från de studenter som varit på sin VFU (verksamhetsförlagd utbildning).

2.2 Vi tar gemensamt ansvar för barn och unga

Målbild

Om fler tar ansvar för barns och ungas uppväxt och lärande skapas bra förutsättningar för barn och unga att utvecklas till engagerade, självständiga och ansvarsfulla vuxna.

2.2.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status T1 2018	Kommentar
Förskolenämnden ska utreda behovet av en förskola på Viared.	 Genomfört	<p>En utredning gällande om det finns ett behov av en förskola på Viared har genomförts. En medborgardialog med syfte att fånga in behov och intresse för en eventuell förskola på Viared och en kompletterande enkätundersökning med samma frågeställning har gjorts. Utgångspunkten har i första hand varit att undersöka intresset hos de personer som arbetar i Viared men som inte bor i området. Antalet boende i Viaredsområdet är i sig inte tillräckligt många för att det skulle motivera en ny förskola i området. Det finns i dagsläget närliggande förskolor där barnen får en placering. För lokalisering har Viareds industriområde varit utgångspunkt i utredningen och gällande det området pekar Samhällsbyggnadsförvaltningen på problemspekter som buller och utsläpp från industrin. Resultatet från medborgardialogen och enkätundersökningen, tillsammans med expertkunskap från Samhällsbyggnadsförvaltningen, pekar på att det i dagsläget inte är motiverat med en förskola i Viareds industriområde. Skulle förutsättningarna ändras, i form av mer inflyttning, behöver frågan eventuellt aktualiseras igen. Lokaliseringen behöver i det skedet i så fall nogra utredas, med tanke på att Viared är ett växande industriområde.</p>

Uppdrag	Status T1 2018	Kommentar
<p>Förskolenämnden får i uppdrag att se till att fördelningen mellan förskollärare och barnskötare ligger på 70 respektive 30 procent och i övrigt att all personal har relevant utbildning.</p>	<p> Ej genomfört</p>	<p>Att arbeta för att fördelningen mellan förskollärare och barnskötare är 70 respektive 30 procent är ett långsiktigt arbete. Förvaltningen arbetar med valideringsinsatser för att öka andelen utbildade barnskötare och förskollärare. Valideringsinsatserna är ett sätt att höja kompetensen för de medarbetare som redan idag är anställda och saknar rätt utbildning. Under 2018 har förvaltningen köpt 16 platser på förskolläraryt utbildningen på högskolan i Borås och 20 platser till barnskötare i samverkan med KomVux. Dessutom har ett samarbete startats med Hermods utbildningar och det gäller också utbildning till barnskötare.</p> <p>Vidare har förvaltningen också en samverkan med arbetslivsförvaltningen och arbetsförmedlingen för att utbilda barnskötare med modersmålsstöd. Den utbildningen vänder sig dock inte till anställda utan arbetssökande.</p>
<p>Förskolenämnden får i uppdrag att i samverkan med Lokalförsörjningsnämnden ytterligare undersöka möjligheterna att få till fler förskoleplatser genom att förhyra förskolelokaler.</p>	<p> Genomfört</p>	<p>Förskolenämnden och Lokalförsörjningsnämnden träffades under våren och gav förvaltningscheferna uppdraget. Förvaltningscheferna, tillsammans med presidierna, har sedan träffat privata fastighetsägare och diskuterat frågan.</p> <p>Lokalförsörjningsförvaltningen arbetar nu vidare med uppdraget. För 2018 är det till exempel klart att Borås stad kommer att hyra lokaler för en förskola i området Backadalen på Bergsäter, där en privat aktör kommer att exploatera. Förskolan kommer att ligga i bottenplan i en av byggnaderna.</p>

Uppdrag	Status T1 2018	Kommentar
De nämnder som berörs av barns och ungas utbildning ska under grundskolenämndens ledning samverka för att erbjuda elever med AST sammanhängande stöd under utbildningen – en röd tråd – genom hela skolsystemet.	 Genomfört	En arbetsgrupp med representanter från de tre förvaltningarna inom utbildningsklustret har arbetat med uppdraget och färdigställt en rapport. Rapporten beskriver nuläget och föreslår konkreta åtgärder för det fortsatta förbättringsarbetet inom detta område. En gemensam plan för kompetensutveckling på Gymnasieskolan, Grundskolan och Förskolan om elever med autismspektratillstånd (AST) är också framtagen. Förskoleförvaltningen genomförde redan under våren 2017 olika kompetensutvecklingsinsatser gällande barn med AST. Återkommande utbildningar kommer även att ske under 2018. Under 2017 har även nya rutiner för övergångar för barn och elever i behov av särskilt stöd tagits fram och beslutats. Denna rutin ska säkerställa att barns och elevers behov av stöd tillgodoses under hela utbildningstiden.
Förskolenämnden ska utreda införande av ett kreativt återanvändningscenter, där barn erbjuds möjlighet att arbeta kreativt med spill- och restmaterial från till exempel lokala företag. Arbetslivsnämnden kan vara en naturlig part att samarbeta med.	 Delvis genomfört	En omvärldsanalys gällande uppdraget att utreda möjligheten att införa ett kreativt återanvändningscenter har påbörjats på förvaltningen.

2.3 Ekologisk hållbarhet lokalt och globalt

Målbild

En resurseffektiv och ansvarsfull utveckling säkerställer att nuvarande och kommande generationer får en hälsosam och god miljö.

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	Målvärde 2018	Utfall T1 2018
 Andel ekologiska och/eller närproducerade livsmedel, %.		50,2	50	53,5

Andel ekologiska och/eller närproducerade livsmedel, %.

2018 års målvärde är redan uppnått och utfallet visar på en ökning av andelen ekologiska och/eller närproducerade livsmedel jämfört med 2017. Kostverksamhetens ambition är, inom ramen för livsmedelsbudgeten, att maximera inköp av ekologiska livsmedel. Kostverksamheten, vilken är organisatoriskt placerad under Grundskolenämnden, fortsätter att arbeta med matsedelsplanering som ett led i att öka andelen ekologiska och/eller närproducerade livsmedel ytterligare och nå målet på 65% år 2025.

2.3.1 Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status T1 2018	Kommentar
När staden arrangerar konferenser, bokar hotell och köper mat ska Svanen-, Krav- och Fairtrademärkning liksom närproducerade livsmedel efterfrågas och målnivå/indikatornivå för andel ekologiskt/närproducerat tillämpas.	 Genomfört	Vid bokning av hotell och konferenser ska beställare inom Förskoleförvaltningen efterfråga Svanen-, Krav- och Fairtrademärkning liksom närproducerade livsmedel. Hotell och anläggningar som är miljöcertifierade ska prioriteras framför andra. Förvaltningen har bland annat via månadsbrev informerat alla berörda om vilka krav som skall ställas i samband med bokning av hotell och konferenser.

2.4 Ekonomi och egen organisation

Kommunfullmäktiges indikatorer	Utfall 2016	Utfall 2017	Målvärde 2018	Utfall T1 2018
 Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.		8,6	7,5	8,9
 Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.		81	60	79,9
 Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.		20,1	25	19

Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid, %.

Arbetsmiljöarbetet ska bedrivas systematiskt, så att åtgärder kan sättas in i tid för att förebygga ohälsa. Trots förebyggande och hälsofrämjande insatser kan sjukfrånvaro förekomma och behov av rehabilitering uppstå av olika anledningar. Medarbetares behov ska klargöras så tidigt som möjligt när ohälsa uppstår. Målet är att minimera sjukfrånvaron och skapa förutsättningar för medarbetare att återgå snarast möjligt med eller utan anpassningar. Under de månatliga uppföljningsmötena med förskolecheferna går sjukfrånvaron igenom för respektive enhet.

När det gäller sjukfrånvaron i % av ordinarie arbetstid hade Förskoleförvaltningen under perioden 170401-180331 en sjukfrånvaro på 8,9 %, Borås stad hade totalt under motsvarande period en sjukfrånvaro på 7,4 %. Andelen långtidssjuka över 60 dagar var 48,4 % av den totala sjukfrånvaron för Förskoleförvaltningen och för Borås Stad totalt 56,4 %. Ett fortsatt fokus på systematiskt arbetsmiljöarbete samt aktivt arbete med rehabiliteringsärenden och uppföljning av genomförda insatser, vid långtidssjukfrånvaro och vid upprepad korttidsfrånvaro, vid de månatliga uppföljningsmötena krävs för att sjukfrånvaron ska minska till ett minimum.

Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten.

Den arbetade tiden för timavlönade under perioden 170401-180331 motsvarar 80 årsarbeten. En viss andel timavlönade behövs för att ersätta ordinarie personal vid korttidsfrånvaro. Arbetet med att minska sjukfrånvaron är viktig för att bli mindre beroende av timavlönad personal. Täckningsgraden för tillsatta beställningar av vikarier genom bemanningsenheten har ökat under period 180101-180331, från 90,6 % till 92,4 %, trots att antalet vikariebeställningar samtidigt ökat från 1 694 beställningar i januari till 2 581 beställningar i mars.

Hälsa – friska medarbetare under ett år i % av andel anställda.

Under perioden 170401-180331 var 19,0 % av medarbetarna på Förskoleförvaltningen friska under minst ett år (hälsa), jämfört med 28,7 % för hela Borås Stad. Förskoleförvaltningen kommer att fortsätta att arbeta systematiskt för att skapa en hälsofrämjande arbetsmiljö i enlighet med Borås Stads SAM-rutiner.

3 Intern kontroll

3.1 Kontrollmoment som följs upp varje månad eller varje tertiäl

Verksamhet / Process	Riskbild	Kontrollmoment med analys	Åtgärd
Vikarier	Risk för brist på vikarier	<p>Kontroll av tillgången till timvikarier i verksamheterna</p> <p>Analys Statistik från bemanningsenheten följs upp varje månad. From februari 2018 tillsätter bemanningsenheten endast vikariat upp till en månad. Vikariatstillsättningarna via bemanningsenheten har därför minskat från 70 tillsättningar i januari till 6 tillsättningar i mars. Täckningsgraden för tillsatta beställningar har ökat under motsvarande period, från 90,6 % till 92,4 % trots att antalet vikariebeställningar samtidigt ökat från 1 694 beställningar i januari till 2 581 beställningar i mars.</p> <p>I skrivande stund genomförs en enkätundersökning vilken besvaras av samtliga förskolechefer. Syftet med enkäten är att undersöka hur verksamheten upplever att vikariebemanningen fungerar. Resultat presenteras vid tertiäl 2.</p>	<p>Fortsatt kontinuerlig dialog och avstämning med bemanningsenheten. Fortsatta genomgångar av månatlig statistik gällande vikariatstillsättningar.</p>

3.2 Åtgärder för att minimera risker med hög riskbedömning

Arbetet med nämndens interna kontroll startar med att en riskanalys görs. Riskanalysen ska ge en kartläggning av nämndens största riskområden. Risker som bedöms inträffa med stor sannolikhet och samtidigt får allvarliga konsekvenser ska åtgärdas direkt.

Om nämnden i arbetet med riskanalysen har identifierat risker med en riskbedömning på 16, redovisas dessa risker tillsammans med åtgärder.

4 Nämndens verksamhet 1

4.1 Resultat

Ekonomiskt sammandrag

Tkr	Utfall 2017-04	Utfall 2018-04	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse Tkr
Statsbidrag	26 452	30 532	74 971	77 671	2 700
Avgifter och övriga intäkter	21 552	23 120	65 291	66 492	1 201
Summa intäkter	48 004	53 652	140 262	144 163	3 901
Personal	-183 783	-199 794	-609 979	-609 166	813
Lokaler	-24 252	-27 585	-82 270	-82 970	-700
Övrigt	-57 802	-61 991	-165 893	-177 007	-11 114
Kapitalkostnader	-121	-117	-370	-370	0
Summa kostnader	-265 958	-289 487	-858 512	-869 513	-11 001
Buffert (endast i budget)			-7 100		7 100
Nettokostnad	-217 954	-235 835	-725 350	-725 350	0
Kommunbidrag	220 187	235 734	725 350	725 350	0
Resultat efter kommunbidrag	2 233	-101	0	0	0
Godkänt ianspråket ackumulerat resultat					
Resultat jfr med tillgängliga medel	2 233	-101	0	0	0
Ackumulerat resultat			1 492	1 492	0

Resultatanalys

Antalet inskrivna barn i våra förskolor var i april månad 144 eller 2,4 % fler än motsvarande månad förra året. Volymtimmarna ökade med 6 % och antalet barn som vistats 15 timmar i förskolorna ökade med drygt 13 % för motsvarande månader mellan åren. Det blir av stor vikt att följa utvecklingen varje månad. Förskolenämndens ram inför 2018 räknades upp med 0,9 % avseende volymer.

Antalet barn i fristående förskolor var i april månad 23 eller ca 5,5 % fler än motsvarande månad förra året. Fristående pedagogisk omsorg ökade med 9 platser eller 37,5 % för motsvarande månader mellan åren. Detta har resulterat i att kostnaderna för köpta platser är 2 380 tkr eller 12,6 % högre under januari-april 2018 jämfört med motsvarande period förra året. Förvaltningen kommer noga följa utvecklingen av köpta platser.

IT-kostnaderna har ökat kraftigt och är ca 600 tkr eller 36 % högre under första tertialen 2018 jämfört med motsvarande period förra året. Den stora prisökningen beror på införandet av en ny IT-plattform i Borås Stad. En kompensation i form av ramtillskott kommer att ske. Medel finns tillgängliga centralt i staden för detta.

4.2 Budgetavvikelse och verksamhetsanalys

Verksamheternas nettokostnader

Tkr	Utfall 2017-04	Utfall 2018-04	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse Tkr
Central administration					
Intäkt	0	1	0	1	1
Kostnad	-3 497	-3 599	-11 990	-11 791	199
Nettokostnad	-3 497	-3 598	-11 990	-11 790	200
Politisk verksamhet					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	-590	-793	-2 552	-2 552	0
Nettokostnad	-590	-793	-2 552	-2 552	0
Förskoleverksamhet					
Intäkt	47 861	53 484	139 805	143 705	3 900
Kostnad	-259 445	-282 473	-835 374	-839 474	-4 100
Nettokostnad	-211 584	-228 989	-695 569	-695 769	-200
Öppen förskola					
Intäkt	19	19	60	60	0
Kostnad	-986	-980	-3 322	-3 322	0
Nettokostnad	-967	-961	-3 262	-3 262	0
Familjecentral					
Intäkt	123	149	397	397	0
Kostnad	-1 439	-1 642	-5 274	-5 274	0
Nettokostnad	-1 316	-1 493	-4 877	-4 877	0
Buffert					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	0	0	-7 100	-7 100	0
Nettokostnad	0	0	-7 100	-7 100	0
Totalt					
Intäkt	48 003	53 653	140 262	144 163	3 901
Kostnad	-265 957	-289 487	-865 612	-869 513	-3 901
Nettokostnad	-217 954	-235 834	-725 350	-725 350	0

Förvaltningen visar ett resultat efter april månad på -101 tkr i förhållande till periodens budget. Kostnader för köpta platser och IT har under perioden överstigit budgeterade kostnader. Förvaltningen prognostiserar i nuläget ett resultat enligt årsbudget.

Större avvikelser mot periodiserad budget:

Central administration: Budgetavvikelsen är för perioden +384 tkr. Avvikelsen beror främst på att tjänster inom central administration inte ersätts vid kortare frånvaro. Helårsprognos +200 tkr.

Politisk verksamhet: Budgetavvikelsen är för perioden +58 tkr. Utfallet kan variera mellan månaderna. Helårsprognos enligt årsbudget.

Förskoleverksamhet: Budgetavvikelsen är för perioden -765 tkr. Intäkter, bland annat i form av statsbidrag och förskoleavgifter, har under perioden varit högre än budgeterat. Kostnader för köpta platser och IT har under perioden överstigit budgeterade kostnader. Förvaltningen kommer noga följa utvecklingen av köpta platser. En kompensation i form av ramtillskott för de ökade IT-kostnaderna kommer att ske. Medel finns tillgängliga centralt i staden för detta. Helårsprognos -200 tkr.

Staden växer och behovet av förskoleplatser ökar och minskar i olika delar av staden och tyvärr harmonierar inte alltid tillgång och efterfrågan. I april var 6 166 barn placerade i våra egna förskolor. Barn per årsarbetare låg i april på 5,5.

Verksamheten har haft en ansträngd situation med många icke tillsatta tjänster. Förvaltningen arbetar vidare med valideringsinsatser för att öka antalet förskollärare och barnskötare.

Öppen förskola: Budgetavvikelsen är för perioden +107 tkr. Helårsprognos enligt årsbudget.

Familjecentral: Budgetavvikelsen är för perioden +115 tkr. Helårsprognos enligt årsbudget.

Buffert: Nämndens buffert för året är 7 100 tkr och har ännu inte nyttjats. En plan finns för användning av bufferten och den beräknas vara förbrukad vid årets slut.

5 Jämställdhetsperspektivet

Förskolenämnden arbetar under våren och början av hösten med att ta fram en värdegrundsplattform för verksamheten. Med hjälp av den kan sedan verksamheten ytterligare utveckla sitt arbete med bland annat jämställdhetsperspektiv.

Det dagliga arbetet genomsyras av barnen i de olika undervisningsprocesserna får ta del av och arbeta med hur könsroller kan se ut och hur vi minskar risken för att göra rollerna stereotypa. Vi har även en genuspedagog anställd som på olika sätt visar hur man kan arbeta med frågan.

6 Verksamhetsmått

6.1 Förskola

6.1.1 Förskola

Verksamhetsmått	Utfall Apr 2017	Budget 2018	Utfall Apr 2018
Antal inskrivna barn från kommunen	6 432	6 300	6 613
varav barn i fristående verksamhet	444	410	476
Antal barn per årsarbetare i egen regi	5,5	5,5	5,5
Andel förskollärare, % (Nämndsmått)		52	45
Andel barnskötare, % (Nämndsmått)		25	24

Antal inskrivna barn från kommunen

Antalet inskrivna barn från kommunen var 181 eller 2,8 % fler under april 2018 jämfört med april 2017. Förskolenämndens ram inför 2018 räknades upp med 0,9 % avseende volymer.

varav barn i fristående verksamhet

Antalet barn i fristående verksamhet var 32 eller 7,2 % fler under april 2018 jämfört med april 2017. Några fristående förskolor har utökat sin verksamhet under våren 2018 och antalet platser i köpt pedagogisk omsorg har ökat. Förvaltningen kommer noga följa utvecklingen av köpta platser.

Andel förskollärare, % (Nämndsmått)

Statistik baserad på uppgifter 180401.

Andel barnskötare, % (Nämndsmått)

Statistik baserad på uppgifter 180401.

Verksamhetsmättet Gruppstorlek är ett halvårsmått och följs upp i Tertial 2 och Årsredovisningen. Verksamhetsmättet Andel inskrivna barn av samtliga barn i åldern 1-5 år följs upp i Årsredovisningen.

7 Investeringar

Investeringsprojekt

Tkr	Godkänd utgift	Utgift tom 2017	Utfall Jan-April 2018	Prognos 2018	Återstår
Inventarier nya förskolor	2 400	0	0	2 400	0
Summa	2 400	0	0	2 400	0

Analys

Skogsängens förskola har utökats med 3 avdelningar. I februari öppnade Tallbackens förskola i Fristad och i augusti öppnar förskolan KreaNova på Norrby.